

Kennisgeving voornemen en participatie Tichelbeeksewaard

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft het voornemen om een verkenning uit te voeren naar de verbetering van de ecologische waterkwaliteit binnen de Tichelbeeksewaard. Het gaat hier om een nationale opgave vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Een mogelijke oplossing voor deze opgave in de fysieke leefomgeving is de aanleg van een strang en een verlaging van de uiterwaard. Hiervoor zal op basis van de huidige inzichten een projectbesluit worden genomen, zoals bedoeld in artikel 5.44 van de Omgevingswet.

Met deze kennisgeving wordt iedereen geïnformeerd en uitgenodigd om mee te denken over de verkenning van oplossingsrichtingen, waaronder de mogelijke aanleg van een strang en uiterwaardverlaging. Ook beschrijft de kennisgeving hoe u kunt reageren en waar u informatie kunt vinden.

Wat is de opgave?

De opgave voor de Tichelbeeksewaard is onderdeel van een groter programma dat Rijkswaterstaat uitvoert in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), in opdracht van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het doel van deze richtlijn is om uiterlijk in 2027 de ecologische waterkwaliteit van onze rivieren, meren, beken, kustzones en bijbehorende grondwateren op orde te hebben. Door allerlei ingrepen in het riviersysteem ten behoeve van onder andere hoogwaterveiligheid, scheepvaart, landbouw en drinkwater is het leefgebied van veel dier- en plantensoorten verdwenen of achteruitgegaan. Met diverse maatregelen wordt het riviersysteem weer meer in balans gebracht met de natuur. Sinds 2009 zijn al verschillende maatregelen uitgevoerd. In april 2020 heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het maatregelpakket van kansrijke maatregelen geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Deze maatregelen worden nu door Rijkswaterstaat verder verkend en vervolgens tot planuitwerking gebracht.

De opgave op dit deel van de IJssel is het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit door het creëren van leefgebied voor verschillende dier- en plantensoorten die thuishoren in het riviersysteem van de IJssel, maar daar nu ontbreken of nog maar beperkt voorkomen. Het waarborgen van een goede waterkwaliteit is in de Nationale Omgevingsvisie aangemerkt als een nationaal belang. Een goede waterkwaliteit is nodig om het water te kunnen inzetten voor verschillende gebruiksfuncties, inclusief de ontwikkeling van natuur. Europese richtlijnen (zoals de KRW en Natura 2000) dragen hier in belangrijke mate aan bij.

Daarnaast heeft de provincie Gelderland een opgave voor Natura 2000 en het Gelders Natuur Netwerk Nederland (GNN) in dit gebied. Deze opgaven bevatten de ontwikkeling van 20 hectare hardhoutoobos en 5 hectare zachthoutoobos. Deze provinciale opgave zal tegelijkertijd met de KRW-opgave worden ontwikkeld. Voor deze provinciale ontwikkeling wordt een separaat vergunningproces doorlopen.

Kenmerken van het gebied Tichelbeeksewaard

De Tichelbeeksewaard is een uiterwaard op de linkeroever van de IJssel in de gemeente Zutphen, gemeente Brummen en in de provincie Gelderland. Het gebied is een vogelrichtlijngebied en wordt grotendeels door de eigenaren en pachters natuurinclusief beheert, waardoor het een interessante plek is voor weidevogels en natuurliefhebbers. Met name het noorden van het gebied is populair. Over de uiterwaard gaan twee bruggen naar de stad Zutphen en bij de noordelijke brug zijn recreatievoorzieningen. Er wordt een nieuwe woonwijk gerealiseerd ten noordwesten van de uiterwaard. In de Tichelbeeksewaard ligt een oude beekloop. Deze oude beekloop staat gedurende het jaar grotendeels droog.

Mogelijke oplossingsrichting: strang en uiterwaardverlaging

De aanleg van een strang en uiterwaardverlaging kan een bijdrage leveren aan de realisatie van de KRW-opgave in de IJssel. Daarom worden deze maatregelen als mogelijke uitwerking van deze opgave nader verkend.

Een strang is een langgerekt water dat zoveel mogelijk een open verbinding heeft met de IJssel. Hierdoor ontstaat een grotere variatie aan leefgebied van soorten die aan water gebonden zijn, in een omgeving die niet door scheepvaart wordt beïnvloed. De strang wordt gevoed door kwelwater, regenwater en eventueel water uit de Tichelbeek. Het betreft stilstaand water waarin zich onderwatervegetatie kan ontwikkelen. Bij hoogwater zal de strang meestromen met de rivier. Wanneer de strang in open verbinding is met de rivier, kunnen riviervissen de strang inzwemmen en zich daar voortplanten.

De verlaging van de uiterwaard zorgt voor een gebied dat gedurende het jaar vochtiger is en bij een hoge rivierstand kan overstromen. Bij overstroming vormt de uiterwaardverlaging een biotoop voor paaiende riviervissen, zoals barbeel, kwabaal en winde. Dit biotoop is zeldzaam langs de IJssel en de aanleg ervan geeft extra paaimogelijkheden voor de zeldzame soorten vissen. Ook andere soorten dieren (zoals macrofauna en amfibieën) profiteren van een ondergelopen en vochtiger gebied. Bij het ontwerp van de uiterwaardverlaging wordt ook gekeken aan welke voorwaarden het gebied moet voldoen om ook als leefgebied voor het porseleinhoen te kunnen functioneren.

Door de aanleg van de beide maatregelen wordt het rivierengebied een rijkere leefomgeving voor planten en dieren.

Participatie

Bij het versterken van de riviernatuur heeft Rijkswaterstaat oog voor alle relevante belangen zoals wonen, werken en recreëren en voor de mogelijkheid om kansen te benutten. De maatregelen moeten passen bij de lokale omstandigheden en ontwikkelingen in een gebied. Om tijdig te bepalen welke maatregelen bij een gebied passen, hebben we de kennis nodig van de mensen die zich verbonden voelen met het gebied. Zo kunnen we samen zoeken naar oplossingen en draagvlak. Daarom nodigen we iedereen uit om mee te denken, suggesties te doen en ideeën in te brengen, binnen de kaders van de opgave. Dat doen we door informatie te verstrekken over doelen en status, en informatie over het gebied op te halen. We zetten daarvoor onze website, www.samenwerkenaanriviernatuur.nl, in en het contact met de omgevingsmanager die de belangen van het gebied behartigt.

In opdracht van Rijkswaterstaat onderzoekt het samenwerkingsverband GROW (Arcadis, Antea Group, HKV Lijn in water en Waardenburg Ecology) de haalbaarheid van de aanleg van een strang en uiterwaardverlaging in de Tichelbeeksewaard als mogelijkheid voor het verbeteren van de ecologische toestand van de IJssel voor de KRW. In de afgelopen tijd zijn in het kader van de verkenning andere overheidsorganisaties benaderd, zoals Staatsbosbeheer, gemeente Zutphen, gemeente Brummen, provincie Gelderland en het Waterschap Vallei en Veluwe. Ook wordt bij particuliere grondeigenaren en -gebruikers in het gebied relevante informatie over de uiterwaard opgehaald. Vervolgens wordt met behulp van diverse specialisten een gedetailleerde analyse van het gebied en een schetsontwerp opgesteld.

Waarover kunt u meedenken?

Tijdens de verkenning vergaart Rijkswaterstaat kennis over de aard van de opgave, de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen en de mogelijke oplossingen voor die opgave. Rijkswaterstaat vraagt iedereen via deze kennisgeving mee te denken, suggesties te doen, ideeën in te brengen en eventuele alternatieven aan te dragen voor de mogelijke maatregelen in de Tichelbeeksewaard. De aangedragen opties worden door Rijkswaterstaat in redelijkheid in beschouwing genomen aan de hand van een aantal uitgangspunten. De aangedragen maatregel moet:

1. redelijkerwijs een oplossing bieden voor de genoemde KRW-opgave;
2. technisch uitvoerbaar en juridisch haalbaar zijn;
3. beheerbaar zijn door Rijkswaterstaat;
4. geen afbreuk doen aan de ruimtelijke kwaliteit en de waarden in het gebied;
5. passen binnen het vastgestelde budget en de planning die leidt tot realisatie uiterlijk in 2027.

Hoe kunt u meedenken?

Iedereen kan participeren bij de oplossing voor de genoemde opgave. Gedurende het project organiseren we mogelijkheden om te participeren. Op de website www.samenwerkingenaanriviernatuur.nl/tichelbeeksewaard kunt u hier meer over lezen. Concreet voor deze fase van het project vragen wij u tot ui-

terlijk 4 juni 2026 schriftelijk en/of mondeling te reageren op de opgave, de mogelijke oplossingsrichting van de strang en uiterwaardverlaging.

Het concept van het voorlopig ontwerp van Tichelbeeksewaard, waarin de optie van een uiterwaardverlaging en strang in beeld is gebracht, is gepubliceerd op de website. Hier kunt u ook informatie vinden over het KRW-programma en het tot op heden gevoerde proces. U kunt reageren op dit concept van het voorlopig ontwerp en daarnaast kunt u andere ideeën, alternatieven en kansen aandragen.

Reageer schriftelijk of mondeling

U kunt op drie manieren reageren:

1. Digitaal

Mail naar: sarn@rws.nl

1. Per post

Stuur een gefrankeerde brief naar:

Rijkswaterstaat

t.a.v. KRW Oost Nederland project Tichelbeeksewaard Postbus 2232 3500 GE Utrecht

Wat gebeurt er met uw reactie en hoe verloopt de procedure?

U ontvangt een ontvangstbevestiging op uw inbreng. Uw inbreng wordt betrokken bij de verkenning. Als u een mogelijke oplossing voor de opgave aandraagt, heeft u de mogelijkheid de Minister te verzoeken om advies te vragen aan een onafhankelijke deskundige. De Minister beslist aan de hand van de eerder beschreven uitgangspunten of uw voorgedragen mogelijke oplossing redelijkerwijs in beschouwing moet worden genomen.

Er zal voor dit project geen voorkeursbeslissing worden genomen als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet. Na afronding van de verkenning zal in de planuitwerkingsfase een verdere uitwerking worden gedaan in een voorlopig ontwerp dat de basis vormt voor een ontwerp-projectbesluit. Dit ontwerp-projectbesluit wordt ter inzage gelegd en hiertegen kan eenieder zienswijzen naar voren brengen. In de reactienota bij het ontwerp-projectbesluit wordt teruggekoppeld wat er met uw inbreng is gedaan. Na vaststelling wordt het definitieve projectbesluit ter inzage gelegd. Hiertegen kunnen rechtsmiddelen worden aangewend.

Meer informatie?

Op de website www.samenwerkenaanriviernatuur.nl vindt u actuele informatie over het KRW-programma om op de hoogte te blijven. Op de projectpagina voor de Tichelbeeksewaard www.samenwerkenaanriviernatuur.nl/tichelbeeksewaard is specifieke informatie te vinden over de opgave, nadere achtergrondinformatie over het gebied en de participatiemogelijkheden.